

گفت و شنود در داروخانه

مقدمه :

همکاران محترم داروساز هرروزه با سئوالاتی از سوی بیماران و مراجعه کنندگان به داروخانه روبرو می باشند. بیمار می خواهد که اطلاعاتی در مورد بیماری خود بدست آورده، از کم و کیف درمان آگاه شود و عوامل تأثیر گذار بر روند بیماری یا درمان خود را شناسایی نماید. در چنین مواردی دکتر داروساز بعنوان «سنگ صبور» با حوصله و دل سپردن به درد دل بیمار مشکل او را درک، و اطلاعاتی به زبان ساده در اختیار او قرار می دهد. «گفت و شنود در داروخانه» مطالبی را در چهارچوب گفته شده تهیه و خدمت همکاران تقدیم می دارد.

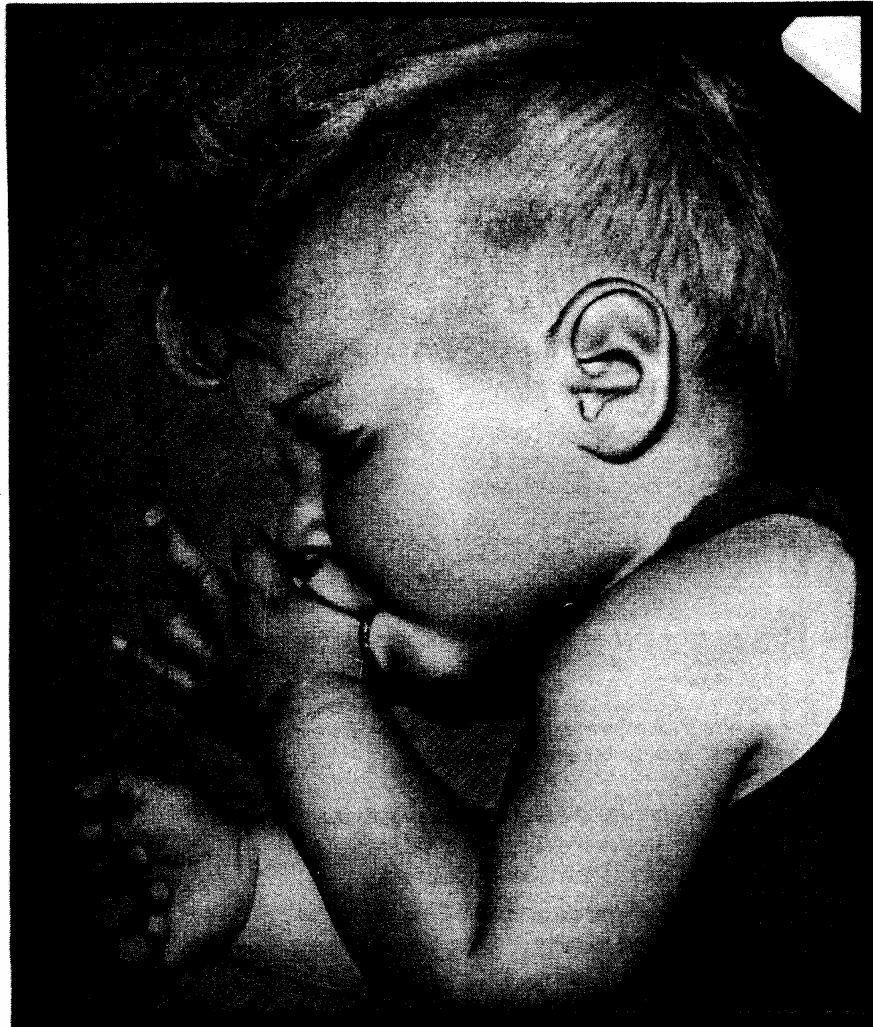
می شکند و لاروها (کرم نابالغ) در روده کوچک آزاد می شوند. لاروها در مدت ۱۴ روز به کرم بالغ تبدیل می گردند. کرم بالغ در هر دو روده کوچک و بزرگ زندگی می کند. کرم نر پس از بارور کردن کرم ماده در اثنی عشر می میرد. کرم ماده معمولاً شبها بسوی مقعد مهاجرت می کند. هر کرم ماده حدود ۱۰۰۰۰ تخم در مقعدرها می سازد که به روی هم به اندازه یک سر سوزن می باشند. کرم ماده بلافاصله پس از تخم ریزی مرده و از بین می رود. تخمها به پوست ناحیه پرنیه می چسبند و سر بجا از پوست به لباس، حوله ها و ناخنها منتقل شده و از طریق مکیدن انگشتان به دهان راه پیدا می کنند.

س: آلودگی به کرمک (اکسیور) به چه شکل است؟
ج: تخمهای این کرم که به اسامی *Oxyuris vermicularis* و *Enterobius vermicularis* نامیده می شوند، سفید و کوچک بوده، همراه غذا، نوشیدنیهای آلوده، یا با مکیدن انگشتان و جویدن ناخنها (که با مقعد تماس داشته اند) وارد بدن شده و چرخه زندگی شان شروع می شود. مایع موجود در اثنی عشر تخمها را

* مراکز اطلاعات دارویی دانشکده داروسازی - دانشگاه علوم پزشکی تهران

س: آیا تخمها خارج از بدن زنده می‌مانند؟
ج: تخمها پس از انتقال به لباس یا رختخواب ممکن است همراه گرد و خاک در

شده، باعث آلودگی گردند. چرخه زندگی کرمک بر حسب زندگی از ۱۰ تا ۴۰ روز تغییر می‌کند.

مکیدن انگشتان که با مقعد تماس داشته باشند، یکی از راههای آلودگی به کرمک است.

منزل پراکنده شوند. در صورت وجود رطوبت مورد نیاز تخمها می‌توانند هفته‌ها زنده بمانند و از طریق استنشاق یا بلعیده شدن، مجدداً وارد بدن

س: در صورت وجود آلودگی به کرمک چه نکاتی را بایستی در نظر داشت؟
ج: ۱- درمان کلیه افراد خانواده، ۲-

شستشوی دستها با صابون پس از توالت و قبل از غذا خوردن، ۳- کوتاه کردن ناخنها، ۴- تعویض و شستشوی لباسهای زیر یک روز در میان و قرار دادن تشکها در هوای آزاد، ۵- حداقل تماس سایر افراد با فرد آلوده.

تودهٔ بهم چسبیده تخمها در مقعد سبب تحریک و خارش می شود که گاهی دردناک و باعث ناراحتی فراوان می گردد. خاراندن زیاد باعث ایجاد خراش در پوست می نمایند که با اضافه شدن باکتریها، زخم چرکی می شود. شدت خارش در شب بیشتر و سبب اختلال در خواب می گردد بطوریکه روز بعد علائم خستگی و تحریک پذیری در فرد کاملاً مشخص است. این علائم همراه با بی اشتهائی غالباً در آلودگی به کرمک دیده می شود. گرچه خارش شایعترین علامت ابتلاء به کرمک می باشد ولی اغلب موارد بدون علامت بوده و با توجه به سرایت سریع آن به سایر افراد خانواده، درمان و رعایت نکات بهداشتی فوق در کل افراد خانواده باید مدنظر قرار گیرد. هر چند نبایستی این مطلب در افراد یک خانواده هراس و نگرانی تولید کند. درمان افراد یک خانواده بیشتر جهت

هر کرم ماده حدود ده هزار تخم در مقعد رها می سازد که بر روی هم به اندازه سرب یک سوزن می باشند.

پیشگیری و نیز جلوگیری از انتقال چندبارهٔ آلودگی در بین افراد یک فامیل می باشد. این درمان نبایستی همزمان انجام گیرد. برای جلوگیری از انتقال مجدد کرمک در یک فرد،

گرفتن ناخنها و شستشوی دستها پس از توالت و قبل از غذا خوردن بخصوص صبحها ضروری است. استحمام باعث جدا شدن تخمها از پوست ناحیه مقعد می گردد و بسیار مفید است. بهتر است

برای جلوگیری از انتقال مجدد کرمک در یک فرد، گرفتن ناخنها و شستشوی دستها پس از توالت و قبل از غذا خوردن بخصوص صبحها ضروری است.

موقع خواب از زیر شلوار تنگ استفاده شود گرچه البسه گرم باعث افزایش بیقراری شده منجر به تحریک بچه ها به خارش ناحیه مقعد می گردد. بعلت چسبیدن تخمها به البسه زیر و رختخواب بایستی لباسهای زیر را مرتباً تعویض نمود و رختخواب را در هوای آزاد قرار داد. عادت به جویدن ناخنها را باید در بچه ها از بین برد، پوشاندن دستکش در این زمینه می تواند مفید واقع شود.

س: کرمک چگونه درمان می شود؟

ج: تشخیص کرمک از طریق آزمایش مدفوع و یا برداشت نمونه توسط پزشک با کمک نوارهای چسبناک و مشاهدهٔ آن زیر میکروسکوپ می باشد. اولین مرحلهٔ درمان رعایت کامل نکات بهداشتی فوق است. پزشک شما با انتخاب داروی پی پرازین یا مبندازول درمان را قطعی می کند. مصرف یک دز منفرد دارو باعث کشتن کرمهای بالغ می شود، لذا تکرار درمان ۱۴ روز پس از بار اول برای از بین بردن کرمهای بالغ شده از تخمها الزامی می باشد.